संश्रुतश्च मया योऽर्थो गुरवे राजसत्तम। त्वदधीनः स राजेन्द्र तं त्वां भिक्षे नरेश्वर।
ददासि विप्रमुख्येभ्यस्त्वं हि रत्नानि नित्यदा। दाता च त्वं नरव्याघ्र पात्रभूतः क्षितावित्ह।
पात्रं प्रतिग्रहे चापि विद्धि मां नृपसत्तम। उपाहृत्य गुरोरर्थं त्वदायत्तमरिन्दम।
समयेनेह राजेन्द्र पुनरेष्यामि ते वशं। सत्यं ते प्रतिजानामि नात्र मिथ्या कथञ्चन। १६७०
अनृतं नोक्तपूर्व्वं मे स्वैरेष्वपि कुतोऽन्यथा।
॥ सौदास उवाच ॥ यदि मत्तस्त्वयायत्तो गुर्व्वर्थः कृत एव सः। यदि चास्मि प्रतिग्राह्यः साम्प्रतं तद्ददस्व मे।
॥ उतङ्क उवाच ॥ प्रतिग्राह्यो मतो मे त्वं सदैव पुरुषर्षभ। सोऽहं त्वामनुसंप्राप्तो भिक्षितुं मणिकुण्डले।
॥ सौदास उवाच ॥ पत्न्यास्ते मम विप्रर्षे उचिते मणिकुण्डले। वरयार्थं त्वमन्यं वै तन्ते दास्यामि सुव्रत।
॥ उतङ्क उवाच ॥ अलन्ते व्यपदेशेन प्रमाणा यदि ते वयं। प्रयच्छ कुण्डले मह्यं सत्यवाग्भव पार्थिव। १६७५
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इत्युक्तस्त्वब्रवीद्राजा तमुतङ्कं पुनर्व्वचः। गच्छ मद्वचनाद्देवीं ब्रूहि देहीति सत्तम।
सैवमुक्ता त्वया नूनं मद्वाक्येन शुचिव्रता। प्रदास्यति द्विजश्रेष्ठ कुण्डले ते न संशयः।
॥ उतङ्क उवाच ॥ क्व पत्नी भवतः शक्या मया द्रष्टुं नरेश्वर। स्वयञ्चापि भवान् पत्नीं किमर्थं नोपसर्पति।
॥ सौदास उवाच ॥ तां द्रक्ष्यति भवानद्य कस्मिंश्चिदननिर्झरे। षष्ठे काले न हि मया सा शक्या द्रष्टुमद्य वै।
॥ सौदास उवाच ॥ उतङ्कस्तु तयोक्तः स जगाम भरतर्षभ। मदयन्तीञ्च दृष्ट्वा सो ऽज्ञापयत् स्वं प्रयोजनं। १६८०
सौदासवचनं श्रुत्वा ततः सा पृथुलोचना। प्रत्युवाच महाबुद्धिमुतङ्कं जनमेजय।
एवमेतद्वद ब्रह्मन्नानृतं वदसे ऽनघ। अभिज्ञानञ्च किञ्चित्त्वं समानयितुमर्हसि।
इमे हि दिव्ये मणिकुण्डले मे देवाश्च यक्षाश्च महर्षयश्च। तैस्तैरुपायैरपहर्त्तुकामाश्छिद्रेषु नित्यं परितर्कयन्ति।
निक्षिप्तमेतद्भुवि पन्नगास्तु रत्नं समासाद्य परामृशेयुः। यक्षास्ततोच्छिष्टधृतं सुराश्च निद्रावशादा परिधर्षयेयुः।
छिद्रेष्वेतेष्विमे नित्यं ह्रियेते द्विजसत्तम। देवराक्षसनागानामप्रमत्तेन धार्य्येते। १६८५
स्यन्दते हि दिवा रुक्मं रात्रौ च द्विजसत्तम। नक्तं नक्षत्रताराणां प्रभामाक्षिप्य वर्त्तते।
एते ह्यामुच्य भगवन् क्षुत्पिपासाभयं कुतः। विषाग्निभयदेभ्यश्च भयं जातु न विद्यते।
दुःखेन चैते आमुक्ते भवेतां दुःखके तदा। अनुरूपेण चामुक्ते जायेते तत्प्रमाणके।
एवंविधे ममैते वै कुण्डले परमार्चिते। त्रिषु लोकेषु विज्ञाते तदभिज्ञानमानय।
इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्व्वणि अनुगीतापर्व्वणि उतङ्कोपाख्याने सप्तपञ्चाशोऽध्यायः ॥ ५७ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स मित्रसहमासाद्य अभिज्ञानमयाचत। तस्मै ददावभिज्ञानं स चेक्ष्वाकुवरस्तदा। १६९०
॥ सौदास उवाच ॥ न चैवैषा गतिः क्षेम्या न चान्या विद्यते गतिः। एतन्मे मतमाज्ञाय प्रयच्छ मणिकुण्डले।
इत्युक्तस्तामुतङ्कस्तु भर्त्तुर्वाक्यमथाब्रवीत्। श्रुत्वा च सा तदा प्रादात्ततस्ते मणिकुण्डले।
अवाप्य कुण्डले ते तु राजानं पुनरब्रवीत्। किमेतद्भुवचनं श्रोतुमिच्छामि पार्थिव।
॥ सौदास उवाच ॥ प्रजानिसर्गाद्विप्रान् वै क्षत्रियाः पूजयन्ति हि। विप्रेभ्यश्चापि बहवो दोषाः प्रादुर्भवन्ति वै।
सोऽहं द्विजेभ्यः प्रणतो विप्राद्दोषमवाप्तवान्। गतिमन्यां न पश्यामि मदयन्तीसहायवान्। १६९५